

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind comerțul cu produse derivate din focă

COM(2008) 469 final – 2008/0160(COD)

(2009/C 218/12)

La 25 septembrie 2008, în conformitate cu articolul 251 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Consiliul a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

„Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind comerțul cu produse derivate din focă”

Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 28 ianuarie 2009. Raportor: dl Pedro NARRO.

În cea de-a 451-a sesiune plenară, care a avut loc la 25 și 26 februarie 2009 (ședința din 26 februarie 2009), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 95 voturi pentru, 59 voturi împotriva și 30 de abțineri.

1. Concluzii

1.1 CESE salută inițiativa Comisiei Europene de a realiza o reglementare armonizată a comerțului cu produse derivate din focă. Situația actuală a acestei activități nu este durabilă și este necesar să se promoveze modificări importante la scară internațională.

1.2 În absența unui temei juridic specific în Tratat pentru abordarea chestiunilor legate de bunăstarea animalelor, Comitetul consideră adecvată alegerea articolului 95 din TCE privind „fragmentarea pieței interne” pentru a se interveni la nivel legislativ în acest domeniu. Jurisprudența comunitară confirmă legitimitatea acestei decizii.

1.3 Comitetul propune amânarea intrării în vigoare a sistemului de derogări și sugerează Comisiei să prezinte, în 2012, un raport amănunțit cu privire la evoluția legislațiilor în materie de vânatoare de foci, raport care să servească drept bază pentru eventuala acordare de derogări începând cu 2012.

1.4 În primii trei ani de la punerea în aplicare a noului regim, interdicția ar trebui să fie absolută, cu unica excepție a vânătorii practicate de populația eschimosă inuit în scopul subsistenței.

1.5 Pentru a garanta viabilitatea măsurilor incluse în propunerea legislativă, este necesar ca Comisia să poată institui sisteme de control eficiente. Activitatea de control nu poate fi gestionată exclusiv de către statul care solicită o derogare. Comisia trebuie să vegheze la punerea în aplicare corectă pe teren a elementelor prevăzute în cadrul dispozițiilor legislative corespunzătoare.

1.6 Comitetul solicită Comisiei să elaboreze studiile necesare pentru a determina efectele pe care le pot avea schimbările climatice asupra conservării speciei.

2. Introducere

2.1 Grupul de animale cunoscut sub numele de pinipede include 33 de specii de foci, lei de mare, urși de mare, elefanți de mare și morse. Acestea sunt mamifere de diverse mărimi, care se strâng în grupuri mari pentru a se reproduce, fie pe pământ, fie pe gheață.

2.2 Cu toate că organizațiile ecologiste⁽¹⁾ încep să lanseze alerte cu privire la scăderea semnificativă a populației de foci cauzată, printre altele, de efectele schimbărilor climatice, organizațiile de vânători și guvernele statelor în care se reproduc focile neagă existența oricărei probleme legate de conservarea speciei, subliniind faptul că există în jur de 15 milioane de foci care pot fi vânat. În ultimii ani, dezbaterile privind vânătoarea de foci s-a axat asupra chestiunilor legate de bunăstarea animalelor, lăsând pe un plan secundar aspectele legate de conservarea speciei. UE dispune de o legislație specifică în ceea ce privește conservarea focilor⁽²⁾.

2.3 Vânătoarea de foci în scopuri comerciale are loc în Canada, Groenlanda, Namibia, Norvegia și Rusia. Toate aceste țări au elaborat diferite legislații pentru a reglementa practica vânătorii de foci. Lipsa de date fiabile cu privire la populația de foci și la numărul de exemplare sacrificate anual a fost recunoscută de Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA). Conform datelor puse la dispoziție de autoritățile naționale din fiecare stat, Canada este țara unde se vânează numărul cel mai mare de foci, în jur de 300 000 de exemplare sacrificate pe an. Conform datelor puse la

⁽¹⁾ Raport tehnic al IFAW 2008/01.

⁽²⁾ Directiva nr. 92/43 din 21 mai 1992.

dispoziție de guvernul canadian ⁽¹⁾, în 2008 s-au vânat 275 000 de foci și s-au acordat 17 000 de permise de vânatoare. După Canada urmează, la mare distanță, Groenlanda ⁽²⁾ și Namibia ⁽³⁾, cu 160 000, respectiv 80 000 de exemplare sacrificate anual.

2.4 În Uniunea Europeană, uciderea și jupuirea de foci au loc în două state, și anume Finlanda și Suedia. În Scoția (Regatul Unit) se fabrică produse derivate din focă. Pe teritoriul Comunității, această activitate nu are o dimensiune comercială, așa cum este cazul în Norvegia sau Canada, ci are o dublă finalitate, recreativă și de control al animalelor piscivore.

2.5 Focile sunt sacrificate pentru a se utiliza pieile lor pentru haine, grăsimea lor pentru uleiuri, carnea lor pentru alimente destinate animalelor, iar organele lor genitale, tot mai apreciate în Asia, pentru fabricarea de afrodisiace.

2.6 Există diverse moduri de a ucide focile. Instrumentele cele mai frecvent utilizate sunt armele de foc și *hakapik*-ul (un fel de târnăcop cu capăt în formă de ciocan). Deși pare primitiv și rustic, acest tip de harpon, numit *hakapik*, este considerat de către oamenii de știință ca fiind metoda cea mai eficientă pentru a asoma și ucide rapid focile.

2.7 Într-un aviz științific ⁽⁴⁾ publicat în 2007, EFSA sublinia că „este posibilă uciderea focilor în mod rapid și eficient, fără a li se provoca dureri sau suferințe psihice care pot fi evitate”. Cu toate acestea, EFSA recunoaște că, în practică, nu se folosesc întotdeauna metode de ucidere umane și eficiente. Diversele legislații naționale sunt responsabile pentru reglementarea dimensiunilor și a modurilor de utilizare a *hakapik*-ului, precum și a calibrului armelor de foc și a vitezei gloanțelor.

3. Rezumatul propunerii Comisiei

3.1 La 26 septembrie 2006, Parlamentul European a adoptat o declarație ⁽⁵⁾ prin care solicita Comisiei Europene să elaboreze propuneri legislative pentru a reglementa importul, exportul și comercializarea produselor obținute din două specii de focă: foca harpă și foca cu capișon. În această declarație se solicita, de asemenea, acordarea unui regim special vânătorii tradiționale de foci practicate de comunitatea eschimosă inuit.

3.2 Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a adoptat o recomandare privind vânatoarea de foci, prin care invita statele membre să interzică toate metodele de vânatoare caracterizate prin cruzime, care nu garantează moartea instantanee a animalelor.

3.3 În ultimii ani, Belgia, Țările de Jos și Slovenia au elaborat norme naționale vizând interzicerea fabricării și a comercializării de produse derivate din focă. Alte state membre ale UE au hotărât, de asemenea, să reglementeze acest domeniu, iar legislația națională a acestora se află, în prezent, în faza de elaborare.

3.4 La începutul lui 2007, Comisia Europeană a organizat o consultare a părților interesate, care a dus la elaborarea unui aviz științific prezentat de Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) ⁽⁶⁾. În aprilie 2008, Direcția Generală Mediu a Comisiei Europene a publicat un studiu privind impactul potențial al interdicției produselor derivate din focă.

3.5 La 23 iulie 2008, Comisia Europeană a publicat o propunere de regulament ⁽⁷⁾ privind comerțul cu produse derivate din focă. Temeiul juridic ales l-au constituit articolele 95 și 133 din Tratatul de instituire a Comunității Europene. Articolul 95 privește fragmentarea pieței interne, iar articolul 133 se referă la politica comercială comună. Condițiile pentru invocarea temeiului juridic pe care îl pune la dispoziție articolul 95 au fost stabilite în jurisprudența Curții de Justiție.

3.6 Propunerea de regulament al Comisiei interzice comercializarea, importul, exportul și tranzitul de produse derivate din focă pe teritoriul Comunității. Aceasta introduce însă un sistem de derogări care va permite aplicarea de excepții de la regula generală în cazul în care sunt îndeplinite o serie de condiții privind bunăstarea animalelor, definite în regulament ⁽⁸⁾. Aceste condiții urmăresc să garanteze faptul că focile au fost sacrificate sau jupuite într-un mod care nu implică durere, suferință psihică sau alte forme de suferință care pot fi evitate.

3.7 Comisia Europeană acordă o derogare automată vânătorii de foci practicate în mod tradițional de populația eschimosă inuit, în scopul subzistenței. Legislația de punere în aplicare va stabili măsurile adecvate pentru garantarea originii produselor derivate din focă.

3.8 Din cinci în cinci ani, statele membre vor prezenta Comisiei un raport privind măsurile adoptate în vederea punerii în aplicare a regulamentului.

4. Observații generale

4.1 CESE salută călduros inițiativa Comisiei Europene de a realiza o reglementare armonizată a metodelor acceptabile de vânatoare a focilor și a comercializării produselor derivate din focă.

⁽¹⁾ *Seals and sealing in Canada, Facts about seals 2008.*

⁽²⁾ Groenlandia Home Rule 2006.

⁽³⁾ Raportul EFSA „Uciderea și jupuirea focilor – Aspecte legate de bunăstarea animalelor”, decembrie 2007.

⁽⁴⁾ Avizul științific EFSA din 6 decembrie 2007, Jurnalul EFSA (2007) 610, pp. 1-122.

⁽⁵⁾ Declarația 38/2006 a Parlamentului European.

⁽⁶⁾ Avizul științific EFSA din 6 decembrie 2007, Jurnalul EFSA (2007) 610, pp. 1-122.

⁽⁷⁾ COM(2008) 469 final.

⁽⁸⁾ Articolul 4 alineatul (1) din propunerea de regulament.

4.2 Propunerea de regulament se concentrează asupra bunăstării animalelor și nu abordează problematica legată de conservarea speciei. Organizațiile europene de protecție a mediului au subliniat necesitatea includerii aspectelor legate de conservarea speciei în textul legislativ. Cu toate acestea, UE dispune de o legislație solidă în materie de conservare a speciilor și de instrumente specifice în ceea ce privește conservarea focilor, care completează măsurile incluse în propunere.

4.3 Este evident că schimbările climatice (în principal fenomenul de topire a ghețurilor) vor afecta în mod direct condițiile de viață și de reproducere ale focilor. Din acest motiv, Comisia Europeană i se solicită să realizeze evaluări și studii științifice relevante pentru a pune la dispoziție date reale cu privire la potențialul efect negativ al schimbărilor climatice asupra populației de foci și, după caz, să revizuiască și să adopte instrumentele comunitare în materie de conservare.

4.4 Tratatul de instituire a Comunității Europene nu pune la dispoziția UE un temei juridic specific pentru reglementarea aspectelor legate de bunăstarea animalelor. Absența unui temei juridic explicit determină UE să recurgă la alte temeuri juridice, la fel de legitime, pentru a aborda această chestiune. În acest caz, controversatul articol 95 privind „fragmentarea pieței interne” oferă UE posibilitatea de a armoniza legislațiile în materie de bunăstare a animalelor, concept calificat de jurisprudența comunitară ca fiind „de interes general”. În avizul său privind blănurile de câine și de pisică ⁽¹⁾, CESE a semnalat faptul că acceptă temeiul juridic citat pentru legislația în materie de bunăstare a animalelor și a subliniat faptul că acesta este în conformitate cu normele comerciale elaborate în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului.

4.5 Absența unui control comunitar în acest domeniu, lipsa de date (recunoscută oficial de EFSA) și interesul economic aferent îngreunează obținerea unei imagini reale și nedistorsionate a vânătorii de foci în afara UE. Posibilele modificări aduse legislației în țările în care se sacrifică foci, în scopul adaptării acesteia la noile criterii comunitare, nu vor implica, în mod necesar, în practică, o îmbunătățire substanțială a condițiilor de sacrificare a focilor.

4.6 Interdicția generală, însoțită de un sistem de derogări a posteriori, presupune un instrument inovator, care poate constitui un precedent valoros în viitoarele procese legislative comunitare. Prin urmare, CESE nu respinge întru totul sistemul comunitar de derogări, însă solicită o amânare a intrării acestuia în vigoare, astfel încât, în primii trei ani de aplicare a regulamentului, interdicția generală să fie totală, cu unica excepție a comunității inuit, a cărei subzistență depinde de vânatoarea de foci. Această amânare i-ar permite UE să dezvolte, din punct de vedere tehnic, un sistem de derogări mai amănunțit și mai riguros decât cel prezentat în propunerea inițială, ar înlesni

controalele și ar pune la dispoziție noi probe care să stea la baza unei posibile acordări de derogări.

4.7 Prezentarea, în 2012, a unui raport comunitar privind modificările aduse legislațiilor naționale în ceea ce privește vânatoarea de foci, punerea în aplicare și mecanismele de control ar putea fi foarte utilă pentru autoritățile comunitare, în scopul evaluării, începând de la această dată, a progreselor realizate și a unei posibile acordări de derogări. Lipsa de date justifică un efort comunitar mai susținut în vederea colectării tuturor datelor relevante și necesare.

4.8 CESE dorește ca propunerea legislativă a Comisiei să constituie un stimulent real pentru ca țările în care are loc vânatoarea de foci să își adapteze legislațiile și practicile la forme mai „umane” de sacrificare a focilor. Situația actuală în ceea ce privește uciderea focilor nu poate dura și trebuie să se facă progrese în ceea ce privește modificările necesare, recunoscându-se însă limitele competenței UE în acest domeniu.

4.9 CESE subliniază necesitatea ca statele membre să adopte un sistem de sancțiuni eficiente, disuasive și proporționale, în scopul garantării amplitudinii și a eficienței noii legislații privind vânatoarea de foci. Un sistem eficient de sancțiuni ar contribui la consolidarea pieței interne și la asigurarea protecției consumatorilor.

5. Observații specifice

5.1 În pofida faptului că propunerea de regulament nu abordează chestiunea justificării vânătorii de foci, CESE consideră oportun să se pronunțe cu privire la anumite chestiuni care revin mereu în discuție în cadrul dezbaterii privind vânatoarea de foci. În primul rând, trebuie subliniat fără ambiguitate că uciderea focilor nu poate fi definită ca activitate de pescuit, ci ca vânatoare de mamifere. În al doilea rând, este discutabil dacă diminuarea resurselor marine și, în mod concret, a bancurilor de cod, poate fi pusă pe seama focilor. Această ipoteză, pe care anumite state o avansează pentru a justifica vânatoarea de foci, nu se bazează pe niciun studiu științific. Complexitatea ecosistemului marin nu permite exprimarea unei opinii clare în acest sens.

5.2 În propunerea sa, Comisia nu face nicio diferență între vânatoarea de foci la scară largă și cea la scară redusă. Această abordare a Comisiei se justifică dacă se ia în considerare faptul că obiectivul final al propunerii constă în respectarea principiilor de bunăstare a animalelor. Introducerea de excepții pentru țările europene care practică vânatoarea de foci la scară redusă nu se poate justifica din perspectiva bunăstării animale și ar putea pune sub semnul întrebării legalitatea la nivel internațional a întregii propuneri.

⁽¹⁾ JO C 168, 20.7.2007, p. 42.

5.3 Activitatea de control în acest domeniu se dovedește a fi deosebit de dificilă și complexă și se realizează în condiții climatice foarte defavorabile. Controalele trebuie să stabilească numărul real de animale sacrificate și gradul de punere în aplicare, pe teren, a prevederilor legislative în acest domeniu. Un sistem de control gestionat integral de țara care solicită o derogare nu pare, a priori, cea mai bună formulă pentru garantarea independenței acestuia. UE ar trebui să creeze o echipă de experți care să realizeze controalele la fața locului în țările care solicită o derogare. Finanțarea acestui grup european de inspectori ar trebui să fie asigurată de țara care dorește să exporte către piața comunitară. Astfel, UE ar dispune de mai multe informații pentru a evalua eficiența sistemului de certificare și etichetare.

5.4 Introducerea unui sistem de certificare și a unei etichetări facultative în țările care solicită o derogare răspunde sentimentelor exprimate în repetate rânduri de cetățenii europeni și reluate în consultarea publică organizată de Comisie. Inițiativele în materie de certificare și etichetare trebuie însoțite, în orice caz, de măsuri generale de interdicție a comercializării de

produse derivate din focă. În caz contrar, este puțin probabil să se îndeplinească obiectivele privind bunăstarea animalelor pe care le urmărește Comisia în propunerea sa.

5.5 Cerințele de certificare trebuie stabilite în normele de aplicare a regulamentului, în scopul definirii precise a condițiilor de certificare și etichetare. În trecut, lipsa de precizie în acest domeniu a dus la o etichetare inexactă, care a creat confuzie în rândul consumatorilor și i-a indus pe aceștia în eroare. Adesea, pe piață se găsesc produse care au fost fabricate pe bază de produse derivate din focă, dar a căror etichetă indică „ulei marin” sau „ulei de pește”. Este absolut necesar ca etichetele acestor produse să indice nu doar specia de focă, ci și originea animalului respectiv.

5.6 Comitetul care va asista Comisia Europeană în cadrul procedurii de acordare a derogărilor ar trebui să faciliteze participarea tuturor organizațiilor și a părților interesate de această procedură.

Bruxelles, 26 februarie 2009.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Mario SEPI
